

مبانی طراحی اقامتگاه‌های موقت

مبتنی بر صنعت توریسم

مؤلفین:

مهدی نیکنام

نسیم نجفقلی پور کلانتری

نشر راشدین

سرشناسه	نیکنام، مهدی، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	مبانی طراحی اقامتگاه‌های موقت: مبتنی بر صنعت توریسم/ مولفین مهدی نیکنام، نسیم نجفقلی پور کلانتری؛ نظارت فنی راهب عارفی.
مشخصات نشر	تهران: راشدین، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۲۳۶ ص.: مصور (رنکی)، جدول.
شابک	۱۵۰۰۰ ریال: 978-600-361-380-5
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۲۰۷] - ۲۱۴.
موضوع	گردشگری
موضوع	Tourism
موضوع	هتل‌ها و مسافرخانه‌ها -- طرح و نقشه
موضوع	Hotels -- Design and plans
موضوع	معماری و گردشگری
موضوع	Architecture and tourism
موضوع	اهلوقات فراغت
موضوع	Leisure
شناسه افزوده	نجفقلی پور کلانتری، نسیم، ۱۳۶۲ -
شناسه افزوده	نیکنام، مهدی، میناباد، راهب، ۱۳۴۸ -، ناظر
رده بندی کنگره	۵۵۰ ۱۳۹۵ ۱۱ ن
رده بندی دیویی	۶۷۹۱/۳۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۰۴۱۴

■ انتشارات راشدین

■ عنوان کتاب: مبانی طراحی اقامتگاه‌های موقت مبتنی بر صنعت توریسم

■ مؤلفین: مهدی نیکنام - نسیم نجفقلی پور کلانتری

■ نظارت فنی: راهب عارفی

■ صفحه آرا و طراح جلد: افسانه حسن بیگی

■ چاپ و صحافی: کوروش ۲

■ نوبت چاپ: اول-۱۳۹۵

■ شمارگان: ۱۰۰۰

■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۱-۳۸۰-۵

■ قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

■ نشانی: میدان انقلاب - کارگر جنوبی - بن‌بست گشتاسب - پلاک ۴ واحد ۶

■ تلفن/نمابر: ۶۶۱۲۳۴۴۹ - ۶۶۴۰۸۲۲۴

■ پایگاه اینترنتی: www.rashedin.info

■ پست الکترونیک: Email: rashed1829@yahoo.Com

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
۱۱	 فصل اول: فراغت و گردشگری
۱۲	 فراغت و تفریح
۱۳	 فراغت
۱۴	 اوقات فراغت و وقت آزاد
۱۵	 رابطه فراغت با نظام اجتماعی
۱۶	 فراغت در زمان گذشته
۱۷	 فراغت در دوران معاصر
۱۸	 آمار اوقات فراغت
۱۹	 طبقه بندی اوقات فراغت
۲۰	 کارکردهای اوقات فراغت
۲۶	 نکات مورد توجه در ایجاد فضای فراغتی
۲۸	 فراغت، گردشگری و فرهنگ
۲۸	 گردشگری
۳۳	 منابع گردشگری
۳۴	 طبقه بندی گردشگران
۳۶	 فعالیت های گردشگران
۳۷	 ضرورت گردشگری
۳۸	 اهداف گردشگری
۳۹	 ضرورت طرح های گردشگری و نتایج آن
۴۳	 فصل دوم: طبیعت، فرهنگ، معماری
۴۴	 طبیعت و معماری
۴۶	 پیوند دوباره با محیط های طبیعی
۴۸	 نقش طبیعت در معماری
۴۸	 از جنبه فرم و عملکرد

از جنبه ساختار و سازه	۵۰
الگو واره‌های معماری و طبیعت	۵۲
عناصر طبیعت، سبیل‌های معماری	۵۸
رابطه فرهنگ و معماری	۶۰
عوامل موثر در شکل‌گیری صورت فضاهاى معماری	۶۶
تأثیر عوامل فرهنگی بر فرم معماری	۶۷
احاطیت مفهوم شکل یا فرم در فرهنگ معماری	۶۷
عوامل فرهنگی موثر در شکل‌گیری فضای معماری	۶۹
بازتاب فرهنگ در صورت فضای معماری	۷۱
مبانی برنامه‌ریزی و تأثیر آن بر معماری	۷۳
استفاده از اودت و اغت در جهت کسب فرهنگ	۷۹
فصل سوم: اقامتگاه‌ها	۸۳
اقامت، هتل، مجموعه اقامتی	۸۴
انواع اقامتگاه‌ها	۸۷
بررسی نقش‌های مجتمع‌های خدماتی - رفاهی بین راهی	۱۰۱
نگرش تاریخی - تکاملی	۱۰۲
نگرش فضاگرا	۱۰۴
تاریخچه پذیرایی در ایران	۱۰۸
هتل‌های امروزی	۱۱۱
تاریخچه مسافرت و جهانگردی	۱۱۴
توریسم در ایران	۱۱۵
معماری و صنعت توریسم	۱۱۷
موقعیت مکانی انواع هتل در شبکه توریسم	۱۲۳
روند طراحی و پیدایش فرم	۱۲۴
بررسی و ارائه الگوها در روند طراحی معماری مجموعه‌های اقامتی	۱۲۷
گردشگری و طراحی مجموعه اقامتی	۱۴۱

۱۴۳	بررسی و ارائه الگوها در روند طراحی معماری مجموعه اقامتی
۱۴۴	بررسی متغیرهای طراحی مجموعه اقامتی جهت آسایش گردشگران
۱۵۱	فصل چهارم: نمونه های موردی بررسی شده
۱۸۱	فصل پنجم: استانداردهای طراحی مجموعه های اقامتی
۱۸۲	استانداردهای فضایی
۲۰۳	مداخل شرایط لازم برای استاندارد هتل ها
۲۰۴	ارزیابی امتیازات
۲۱۱	خدمات - توجه به میهمان
۲۱۱	شرایط پذیرش میهمان
۲۱۶	دیدارام هتل از اطلال فضاهای لازم برای مجموعه های اقامتی
۲۲۴	نتیجه گیری
۲۲۹	منابع

از دیدگاه گردشگری وجود سیر و سیاحت در زندگی انسان به منظورهای مختلف باعث ایجاد مراکز و مجتمع های اقامتی در هر دوره ای با شکل های نامهربان گوناگون شده است. دنیای امروز، عصر تعاملات فرهنگی و اجتماعی بین کشورها است. از آنجا که صنعت گردشگری در کشور ما به دلیل هدفمند مطرح نبوده و از لحاظ فرهنگی نیازمند به ساخت بستر مناسب است می توان با ایجاد مراکز اقامتی - رفاهی این صنعت را در اقصای نقاط ایران رواج داد. پیشرفت و توسعه فناوری و تخصصی شدن علوم مختلف همچون معماری در کنار مسائلی مربوط به محیط زیست از جمله عواملی هستند که بر تقویت صنعت توریسم تاثیر می گذارند در دنیای امروز که پا به هزاره جدید گذاشته است، بی تردید صنعت گردشگری به صورت یکی از پایه های استوار سیستم جهانی در خواهد آمد. در حالی که عصر جدید از توریسم آغاز

شده است و سیر تکاملی خود را می‌پیماید، تعداد زیادی از عوامل برون‌زا بر آن تأثیر خواهند گذاشت. ظهور اندیشه توسعه پایدار در دهه ۶۰ میلادی به همراه پررنگ شدن نقش جوامع محلی با تأکید بر نگرش پایین به بالا، تمامی زمینه‌های علمی و صنعتی در جهان را تحت تأثیر قرار داده است. در این بین گردشگری نیز از این تأثیر بی‌بهره نبود و دچار تحولاتی شده که اکثراً به صورت شکل‌گیری انواع جدید گردشگری و تعریف اصول نوین در مدیریت گردشگری مطرح شده‌اند.

به دلیل زیربخت‌های تکنولوژیکی - فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایجاد شده در قرن بیست و یکم، پدیده گردشگری یک واقعیت اجتناب‌ناپذیر در رفتار و عمل انسان برای ارضاء شدن روح کنجکاو او خواهد بود. با توجه به جاذبه‌های گردشگری، ظرفیت‌ها و امکانات مناسب در عین تنوع و تفاوت، به راحتی می‌توان دریافت که مقام نود و پنجم در شرایط کنونی و رتبه یکصد و سی و هفتم در افق ۲۰۲۰ میلادی در میان ۱۸۱ کشور جهان شایسته صنعت گردشگری ایران نیست. هدف از نگارش این کتاب، دستیابی به چگونگی تامین آسایش و آرامش گردشگر در محل اقامت، می‌باشد.

رشد شتابنده پیشرفت و تکنولوژی در دهه‌های اخیر، به میزانی فزاینده و چشمگیر بوده که قابل مقایسه با هیچ دوره دیگری نیست. با توجه به ارتباط عمیق معماری به عنوان عنصری واسطه با فرهنگ، روانشناسی، هنر، همچنین اهمیت وجود مجموعه‌های اقامتی - رفاهی در میزان جذب توریست در سطوح مختلف منطقه، شهر، کشور و غیره، ضرورت توجه به معماری و طراحی چنین مجموعه‌هایی - اساس می‌شود. پیشرفت و توسعه فناوری و تخصصی‌تر شدن عرصه مختلف همچون معماری در کنار مسائل مربوط به روانشناسی محیطی از جمله عواملی هستند که بر تقویت صنعت توریسم تاثیر می‌گذارند. بر این اساس بهره‌گیری از علوم رفتاری در طراحی مجموعه‌های اقامتی در خصوص ارتباط رفتار انسان و محیط کالبدی مهم می‌نماید تا بتوان به ایجاد بستری کالبدی برای «عرصه تعاملات اجتماعی» نیازمند. کتاب حاضر در گام نخست، ماهیت اوقات فراغت و صنعت توریسم و حوزه‌های کارکردی آن را مورد بررسی قرار می‌دهد و سپس به بیان شناخت فضاهای جمعی و شهری می‌پردازد. نتایج نشان می‌دهد نیازمندی انسانی که عامل جهت‌دهی به رفتارها می‌باشد، در فضاهای جمعی مشخص شده و با بررسی این نیازها، آرامش روانی در این فضاها افزایش یابد.